

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félfévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félfévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

PÓSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az olasz szerződés.

— szeptember 26.

Vallombrosa, kies olaszországi város, te vagy a magyar gazdasági élet temetője, a magyar gyámlatlanság és meghunyászkodás dicsően beszélő történelmi helye.

A magyar, osztrák és olasz kiküldöttek Vallombrosában megkötötték az olasz kereskedelmi szerződést, hosszas alkudozás, vajadás, tömérdek titkolózás és még tömérdekebb dobpergés között. Oly hosszú ideig tartott ez a tanácskozás, hogy szinte azt hittük már, hogy a magyar „küldött” urak sarkukra találtak lépni és a magyar érdekeket védik csakugyan olyan heves kitartással. Persze, kár volt ennyi bizalmat is előlegezni — a Tiszakormányának. Most, hogy előttünk fekszik a szerződés hangulatos félhivatalos tudósítása, hát azt mondjuk, hogy daczára a hangulatnak, daczára a felhivatalosnak, az osztrák érdekeket, meg az olasz érdekeket védtek ott a magyarok — a jelentésből a nem félhivatalos ember csak ezt olvashatja ki — a magyar érdekek rovására.

Mi is hát az a tisztaistváni nagy eredmény? Ez év végeig 450.000 hektoliter olasz bor jön be kedvezményes vám mellett. Tisza István ur pedig — jól emlékszünk — ugyancsak verte a mellét, hogy majdigi, úgy megvédelmezi ő a magyar bortermelők érdekeit. Szép kis védelmezés. Mikor a tárgyalások elején arról volt szó, hogy 150.000, legfeljebb 200.000 hektoliter olasz bort engednek be kedvezmény helyett. S ime, a nagy védelem következtében éppen a háromszorosát kaptuk. De azzal biztatnak, hogy a jövő évben már megszűnik a kedvezmény s az olasz borért literenként 60 fillér vámot fizetnek. Hát hiszen ez szépen hangzik annak, aki olvasni nem tud. De mit tudunk s látjuk a szerződésben, hogy eme nagyszerű kedvezmény ellenében ott van, hogy a behozott bort a jövő év végéig házasításra, keverésre lehet felhasználni. Ez az. A házasítás rontotta meg a magyar bor hitelét a külföldön és az egy évig még engedélyezett keverés éppen elegendő, hogy a hitelt teljesen tönkretegy. De ez nem az egész. Tetejébe még 4000 métermázsa mar-

salai csemegebor részére engedélyeztek kedvezményes vámot.

Most pedig — szép hegedüszóban — jön a nagyszerű képmutatás.

Tiszáék mindezt borzalmas eredményeknek tartják és nagy önteltséggel veregetik a boldog magyar vállát: örvendj, mert megmentettük a borodat. Hát vakarjuk csak meg az orosz, hadd lássuk meg alatta a muszkát. Föltéve, de meg nem engedve, hogy a magyar kormány csakugyan engedményeket ért el a borbehozatal terén, tehát nyert a vámon, azt éppen tiszszeresen elveszti a réven. Ugyanis ne gondoljuk, hogy az olaszok ezt az állítólagos engedményeket ingyen adták a szívós magyar uraknak. Dehogy. Az állítólagos engedmények helyett ők valóságos kárpótlást eskartak ki, más terményekre és szerződési pontokra nézve. Először is vámmentességet kaptak a déli gyümölcsre, a zöldségfélékre, óriási előnyük támadt a megszorított magyar tengeri halászat és parti hajózásból, pedig ezek nem is olyan jelentéktelen dolgok a borvám mellett. Sőt a zöldségfélék még fokozottabb beözönlése, az amugy is gyöngye

Az idegesség okai.

Irta: Arányi Zsigmond dr.

A haladás korszakát éljük. Am ha a haladás, mint általában a fejlődés, a természet törvényeinek ismert folyamánya is, a társadalmunkban észlelhető haladás, a folytonos sietés és siettetés, az egyre nagyobb tért hódító szellemi konkurrenzia, az ezt kísérő lázas izgatottság, ilyen haladás nem felelhet meg a természetes fejlődés követelményeinek.

Régebben kevesebb munka mellett nagyobb nyugalmat élveztek az emberek: ma nem tűr nyugalmat a szédítő haladás. Mindenki a testi és szellemi erejét felülmúló munkát akar végezni, illetőleg ily eredményt produkálni, de kénytelen is vele. Reá kényszeríti az egyént ezen szellemi és testi túlerőltetésre a társadalom, amely nemcsak megtűri, de szinte megköveteli, hogy többet mutasson, mint amennyivel bír.

A jómódu ember gazdagnak akar és kénytelen látszani, a tudományosan képzett tudósnak, az okos zseniálisnak, a munkabíró fáradhatatlannak és kimeríthetetlennek... A modern haladás amellett, hogy az embert a

testi és szellemi erejét túlhaladó munkával halmozza el, egyúttal a lelki világát megátadódó állandó izgalomban is tartja. A betegesen fokozott ambíció, a folytonos aggodás, a rettegéssel vegyes reménykedés és egyéb kedélyi izgalmak mérges légkör gyanánt veszik körül az emberi szervezetet, első sorban természetesen annak idegrendszerét. Központi idegrendszerünk folytonos és vég nélküli harcra kerül a kórhatányokkal, amelyeket a modern élet számára nyújt. Evésünk és ivásunk minősége és mennyisége, alvásunk és nyugalomunk szokott mennyisége, neveltetésünk a zseنگekori sok nyelv és zenetanulással, élvezeteink, munkánk, örömeink és bánatunk, anyagi és társadalmi viszonyaink hullámmázása, szeretetünk és gyűlöletünk, minden lépésünk egy-egy támadás idegrendszerünk ellen.

De idegrendszerünk ezen kórhatányokkal eleinte látszólag könnyedén megküzd, a fokozott igényeknek egyideig teljes mértékben megfelel és erejét, túlhaladó munkáját is szinte megerőltetés nélkül, rendesen végzi, idővel azonban a folytonos küzdelem erejét aláássa és az idegrendszer, amely addig a nagyobb munkát is elbírta, most a rendessel sem képes többé megküzdni: létrejön azon

állapot, amelyet neuraszténiának, ideggyöngeségnek nevezünk. Neuraszténia alatt nem a közönségesen idegesnek nevezett állapotot, a hirtelen, mérges, rosszindulatú, ingerlékeny, indulatos vagy zsémbes természetet értjük, hanem azon állapotot nevezük ideggyöngeségnek, amikor az agy minden érzést, amelyet a testet ért bármily impulzus kelt, megnagyitva és eltorzítva ad vissza, vagyis ezen érzések betegesen nagyitva és eltorzítva jutnak az öntudatba. Az agy akkép működik ily egyénknél, mint az ugynevezett vexáló-tükrök. Domboru és homoru tükrök ezek, amely az elébe állított alaknak torzítva nagyított tükörképét adja vissza.

Az ideggyöngye ember szerveinek legkisebb érzési vagy mozgási zavarát élénken érzi. Innen van az, hogy akkora fájdalom, olyan működési zavar, amelyet a normális idegzetű ember észre sem vesz, a neuraszténiánál keserves panaszra, olykor vigasztalhatlan elcsüggedésre ad okot. A legkisebb szivdobogásnál, vagy a szivtájdon érzett fájdalomnál szervi szivbajt vél érezni, egy kis gyomornyomást meg gyomorráknak tart és pedig annyira hisz érzéseinek, hogy tíz professzor — mert ennyit biztosan konzultá

Tennis-ruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és vegytisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-
utca 42-ik szám.

lábön álló s csak most csirázó magyar kertészetet képesek teljesen fönkretenni évtizedekre. Még mindig nem elég. A magyar lókvitel eddig vámentességben részesült, most körülbelül 25 korona vámot róttak erre is. Sőt még ez sem elég. Betiltották a bornak tengeri uton való szállítását és szárazföldi utra, vagyis vasutra szorították. A kormányparti sajtó még ezt is kedvező engedménynek meri feltüntetni, holott ezzel tisztán az osztrák nyert, miután a vasuti szállítás osztrák földön keresztül történik, tehát a forgalmi árakat ő fogja zsebre vágni.

Ennyit tudunk a „hangulatos“ félhivatalos jelentésből kihüvelyezni. Mondhatjuk, egyelőre ez is elég, egyelőre ez is gyönyörű kilátásokkal fog kecsegtetni. Jön még azonban januártól kezdve egy tíz évre szóló végleges szerződés is. Attól meg éppenséggel borsózik már a hátunk.

De tudjuk, hogy a parlament ellenzéke tudomására fogja hozni Tisza gróf urnak, hogy kiseded közgazdasági tevékenységét jó lesz szerényebb és sajátabb hatáskörében üzni, nem az ország pénzén, érdekein kísérletezve.

Kereskedők és iparosok érdekei.

A debreczeni kamara közleményei.

Kiviteli kereskedés Mexikóba.

— szeptember 27.

A Mexikóban működő osztrák-magyar kereskedelmi bizottság (Comité commercial Austro-hungaro) havonként megjelenő jelentését a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának meg szokta küldeni. Ezen jelentés heves ismertetését nyújtja az ottani kereskedelmi viszonyoknak és fontosabb tudósításoknak. E havi füzet Magyarországnak Mexikóba való kiviteli kereskedelmébe lehetőségeivel foglalkozik, és igen nyomon arra a következtetésre jut, hogy nem minden leleményességgel és vállalkozó kedvvel éltek kiviteli forgalmat lehetne elérni.

— sem képes öt arról meggyőzni, hogy a subjektív érzéseinek semmi komoly objektív alapja nincsen.

Az ideggyöngye egyén ezen túlértékénységét mindenvalan jut kifejezésre. Mindenben a Szótára a felsőfokok halmaza: csupa „vágtelen“, „végtelen“, „rejtőnemes“, „irtózat“, „borzongó“, „borzasztó“, „csodás“ stb. De nem csupán a fájdalmat érzi fokozott mértékben, hanem az élvezetek poharát is inkább issza, a gyönyört fokozottabban érzi, mint a normális idegzetű egyén. Jobban tud szeretni, odaadóbban és szenvedélytel, de gyűlölete is mélyebb. Nem heragartó, mert érzelmei nem tartósak. Ideáljaiért, elveiért életét bármikor kész kockáztatni, egy gyenge pillanatában azonban két alkalmasan használt szó elég ahhoz, hogy meggyőződését legott szegre akassza.

A végletek embere, valóságban rezonátor a impresszióknak. Ha kellemes érzés éri testét vagy lelkét, fokozva adja azt vissza egész valójá és hasonlóképpen a rossz benyomást is azonnal elárulja teljes lényé. Nem is való diplomatának a neuraszténias,

Mint kiaknázatlan terület fekszik ez is, mint annyi más, az ismeretlenség homályában a magyar kereskedő világ előtt. Pedig Mexikó kiváló fogyasztó képessége általánosan ismeretes tény, s bizony állítható, hogy kellő tőke felett rendelkező európai kereskedő a kezdet nehézségeinek legyőzése után és kiviteli cikkeinek értékes kiválasztása mellett nagy sikereket arathat.

Bár mi tulzott szerénységgel minduntalan azzal állunk elő, hogy hazánk ipara még nagyon fiatal arra, hogy kivitelképes lehessen, nem szabad felednünk, hogy Mexikó ipara még éppen pályában fekszik s s ennelfogva előnyös piacot nyújt mindazon árucikkek számára, melyek a nyers termékek, félgyártmányok és a kezdetleges háziipar kategóriáját túlhaladják.

Virágzó és eredeti butor iparunk, szép reményekre jogosító porcellán és majolika iparunk, ma már izléssel előállított fényűzési és üveg áruink, a népszerű olcsó vásári áruk u. m. tarka keszkenők, olcsó játékszer, mézeskalásos stb., azután a csodálatosképpen csak szűk körben ismeretes erdélyi, bánáti és szerbvidéki himzésneműek, a kalotaszegi varrottas, világhírű boraink, pálinkák stb. a bizottság jelentése szerint nagy kelendőségnek örvendenének, ha Mexikóba bevezettetnének.

Ezeket és hasonlókat mond jelentésében a „Mexikói Magyar-Osztrák kereskedelmi bizottság“, mely minden érdeklődőnek szívesen ad felvilágosítást ottani czégek hitelképessége felől és önválasztotta feladatának vél megfelelni, midőn tőle telhetőleg, talán bizony tulóvatos honfitársainknak oly utat egyengat, amelyen, ha erélylyel és kitartással indulnak, — okvetlenül czélt érnek.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmét felhívja az alábbi közleményekre.

Kenyér és zab szállítására irtki pályázatot a debreczeni 3-ik honv. gyalogezred részére az első kerületi honvéd parancsnokság. Pályázni október hó 19 ig lehet.

Viztorony építés munkálataira és viztártály készítésére irt ki pályázatot a M. A. V. igazgatósága, a Tamesvári felvételi épülethez. Tervek és költségvetés a M. A. V. igazgatóságánál tekinthetők be. Határidő október hó 26.

Ungvári felvételi épület építési munkálataira a M. A. V. igazgatósága pályázatot irt ki. Tervek és költségvetés a M. A. V. igazgatóságánál Budapestben tekinthetők be. Határidő október hó 11.

A rézgálic októberi árai. A körmoz-bányai pénzverő hivatal rézgálicz termelvényeit 50 kilogrammos hordókba szállitva,

sem oly pályára, ahol a belső érzelmeknek a legtöbbször épp ellenkezőjét kell kifejeznie az arczaak, ahol mosolyognia kell az embernek, amikor a szíve vérzik; mert az ideggyöngye ember csak akaraterejének nagy megfeszítésével képes idegein uralkodni, ha erre egyáltalában képes, és ezen küzdelem az idegrendszer, tehát az egészség rovására folyik mindenkor. Mindent jobban érez a neuraszténias, jobban élvezi a művészetet, a zenét, mivel érzékeny idegei a hang- és a színnek oly finom árnyalatait is percipiálni képesek, amiúőket a normális idegzet észrevenni képtelen.

Ez az oka annak is, hogy a nagy zenészek és művészek idegesek. Rajongó a neuraszténias, minden szép, nemes és jó eszméért jobban lelkesül, mint a flegmatikus. Társadalmi és humanisztikus akcióknak lelkes harcosai ők, azonban impresszionisták, tehát nem állandók, hanem hajlékonyak, mint a nádszál, amelyet az enyhe szellő is meghajlítani képes, ide is, oda is...

100 kilogrammonként ez év október havára 55 koronaába állapítottan meg.

Az aknászlatinai főbánya hivatal pályázatot irt ki zab, széna, szalma, olaj, faggyu, ólom, fa, széna és kötélárak szállítására. Pályázni lehet október hó 19 ig.

Széna és szalma szállítás. A temesvári 7. hadtestparancsnoks g Debreczenben állomásozó ezredei részére széna és szalma szállítását irt ki. A versenytárgyalás a nagyváradai élelmezési hivatalban lesz megtartva okt. hó 6-án d. e. 10 órakor. — Ajánlatok, melyek bánatpénzzel szerelendők fel, ezen időpontig nyujtandók be.

Komp vezér és komp sodrony szállítására hirdet versenytárgyalást a szegedi üzletvezetőség. Pályázók ajánlataikat okt. 19-ig nyujthatják be. A bánatpénz 5%.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Prebiteri közgyűlés Az ev. ref. egyház presbitériuma tegnap délelőtt 10 órakor az egyháztanácssteremben közgyűlést tartott, melyen egyházi részről Kiss Áron püspök később Kiss Albert lelkész, világi részről pedig Kola János dr. elnökölt. — A gyűlés elején Harsányi Gusztáv újonnan megválasztott egyházközségi bíró tette le hivatalos esküjét. Néhány jelentés és kérvény elintézése után tudomásul vették, hogy az igazgatótanács a felső leányiskolába ideiglenesen Rácz Erzsébet tanítónőt s rendes tanítónőt pedig Dóczy Iránt alkalmazta. — Az iskolaszék néhány tanítói korpótlékokról és illetményekről szóló — jelentésének elintézése után az árvaügyi bizottság múlt évi jelentése került tárgyalás alá. Az egyháztanács teljes megalégedéssel vette tudomásul a bizottság múlt évi működését és azért köszönetet szavazott. A tanítók kérvényére tértek át. Ugyanis a tanítók az általános drágaságra való tekintettel drágasági pótlékokat kérnek. A gazdasági bizottság e kérvény ügyében úgy határozott, hogy javasolja az egyháztanácsnak, miszerint a nős tanítóknak drágasági pótlék ezímen 200 koronát, a nőtlen tanítóknak és tanítónőknek pedig 100 koronát adjon. A presbitérium a gazdasági bizottság javaslatát magáévá tette. A harangozók is drágasági pótlékokat kérnek, mire nézve úgy határozott, hogy a kérvényt kiadják a gazdasági bizottságnak azzal, hogy a bizottság tegyen javaslatot a drágasági pótlék nagysága iránt. Néhány kérvény és iskolai ügyek elintézése után a közgyűlés déli egy óra után véget ért.

Erettségi vizsgálatok. A felső kereskedelmi iskolában szombaton folyt le a javító és póterettségi szóbeli vizsgálat. A szóbeli vizsga elé 13 maturándus állott, kik közül egy diákok egy évre, kettőt pedig decemberre vetettek vizsga alá. A többiek vizsgája elég jól sikerült.

A Magyar Irodalmi Önképző Társulat szombaton este fél 8 órakor tartotta a IV. számú tereben ez évben első rendes gyűlését. A gyűlést Kiss Pál elnök nyitotta meg. A megnyitó Kossuth Lajos főötti emlékbeszéd volt. Az elnök szép beszéde után Göbel Károly joghalgató szavaltá Emlekezés Kossuthról című költeményt. Majd Makai Kálmán tartott értekezést Tompa Mihály költészetéről. A gyűlést Kovács Lajos szavallata zárta be.

Próbaoltás a színháznál.

Tűzoltók gyakorlata.

— szeptember 26.

Nem mindennapi látványban volt részük azoknak, kik tegnap délután a színháznál tartott tűzoltógyakorlatot megnéz-

ték. A robogó tűzoltókocsik, a kürtjelek, a gyors szerelés, a színházra bocsátott vizugarak egész özöne, a tetőről leugró tűzoltók olyan izgalomba hozták a nagyszámú nézőközönséget, hogy még egy nagyobb fajta tűz sem képes a maga borzalmas szépségével a közönség érdeklődését jobban fölkelteni, magára vonni.

A kitűnően sikerült tűzoltási gyakorlatról a következő tudósítás számol be:

Már jóval három óra előtt nagy tömeg lepte el a színház környékét. A közönség között láttuk a város és a rendőrség vezetőit, a színházi bizottság tagjait, társadalmunk sok előkelő tagját és nagyszámú katonatisztet.

Három órakor adták meg az Angol királynő szállodából a vészjelt a tűzörségnek, hogy a színház ég. Nem telt el a jeladás után teljes két perc, már robogtak elő óriási gyorsasággal a tűzoltókocsik. Az első őrseget Morvay Sótér alparancsnok vezette. Másfél perccel utána ott volt már a második őrseg is Darvas Béla szakasparancsnok vezetésével.

Kivonult a megjelent tűzoltói teljes tisztikaron kívül 70 tűzoltó hat szivattyúval, két tolólétrával, egy szerkocsival és három vizlajttal.

Alig hét perccel a tűzjelzés után, melyet a honvéd laktanyával is közöltek, megjelent a 3. honvédgyalogezred kiképzett tűzoltólegénysége közül 32 ember, egy őrmester vezetésével.

A szivattyukat villámgyorsasággal helyezték el a színház körül. Egy szivattyu megfelelő legénységgel a Komáromy-ház védelmére volt kirendelve. A szivattyukat összekapcsolták a színházi vízvezetékekkel. A két tolólétrát a színház homlokzatának jobb és baloldalán állították fel, két csővezető a létrák legfelső fokára ment és Publig Ernő h. főparancsnok megadta a jelt:

— Viz indulj!

Mindez alig vett igénybe néhány percet.

A jelre aztán megindult az oltás. Hatalmas sugarakban zuhogott a víz a színház bádgtetején. Öt óriási vizsugár fűrésztötte meg a színházat. Egy vizsugár pedig a Komáromy-ház tetőzetének szennyét takarította. Valamennyi gépnél a legnagyobb gyorsaság, pontosság és katonai fegyelem volt észlelhető.

Mintegy 20 percznyi oltás után Publig beszüntette az oltást és a mentési munkálatok bemutatásához kezdtek. Az egyik tolólétrát a „Magirust” ráhajtották a színház tetejére és a létrán jöttek le a tetőn dolgozó tűzoltók.

Ez után a színház baloldalán, a tető párkányán egy fiatal tűzoltó jelent meg: Szűcs Béla. Odalenn kifeszítették a mentőponyvát s mindenki lélegzetét visszafojtva várta a Szűcs Béla ugrását.

Mikor a ponyva rendben volt, a bátor tűzoltó a színház tetejéről, mintegy 25—30 méter magasságról a lehető legsebebben, leghatározottabban a ponyvába ugrott.

A jelenlevő nagy közönség óriási

tetszésriadallal és tapsviharral jutalmazta a merész és bátor ugrást. A második emeleti páholyfolyosó ablakából Katona Gábor tűzoltó ugrott a mentőponyvába. Katona ugrása is szép és ügyes volt. Ez volt utolsó része a gyakorlatnak.

Ezután gyorsan felpakoltak a kocsikra és sorakozva lehajtottak a Kossuth-utcai templomig; ott megfordultak és a legnagyobb gyorsasággal száguldott végig a Kossuth-, Piac- és Csapó-utczákon a tűzoltó laktanyába, hol néhány hordó sör várta a kifáradt tűzoltókat.

E gyakorlatnak főcélja az volt, hogy a tűzoltóság meggyőződést szerezzen a színházi vízvezeték vizszolgatási képességéről és használati módjáról, valamint a szivattyuk hordképességéről is.

A tűzoltókat a tegnapi gyakorlat meggyőzte arról, hogy a színházi vízvezeték elég vizet szolgáltat és hogy a gépek jól működnek. Debreczen város közönsége pedig a tegnapi gyakorlaton látottak után meggyőződött arról, hogy ilyen tűzoltóság örködése mellett nyugodtan hajthatja álmra fejét.

SZÍNHÁZ.

Mesemondás a színházban. Pósa Lajos, a híres dalköltő és felesége e hó 29-én és 30-án délután mesemondást tartanak a színházban. A színlapokat most hordják szét és azon olvassuk a következő bájos hivatott a mesemondásra, melyet ez alkalomra K. Tóth Kálmán a költő pap írt.

Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek!

Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek,
Ide, ide leányok és legények,
Ide, ide fiatalok, öregek,
S kiváltság ti szófogadó gyerekek!

Pósa bácsi, Lidi néni meséje
Két magyar szív páros, édes zenéje,
„Züst hangu madárező a szép dalba”
S lágú furulya kíséretbe foglaltva.

Magyar tud csak ölekezni magyarral,
Magyar szívből teremhet csak magyar dal,
De el is tud gyönyörködni fölötté
Délibabos magyar róna szülőttel!

Mese-mese, mesed ketté a beszédem:
Mesemondás lesz minálunk a héten!
Kis gyerekek, nagy gyerekek halljátok,
Jussotokat világért se hagyjátok!

Szíves szóval hirdessétek világba:
Jön a magyar mesemondás királya,
Hirdessétek gazdagnak és szegénynek,
Hogy e héten minden részen
Általános ünnep lesz: en
Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek!!

A jövedelem fele részben Dankó Pista szobrára, másik fele pedig a debreczeni siketnémák int zete javára szolgál. Jegyek matól kezdve Oláh Károly r. biz. elnök hivatalos szobájában válthatók.

Pósa Lajos és neje szerda d. u. 3 óra 29 perczkor érkeznek Debrecenbe Budapestről. A magyar költészet kiváló nagy emberét megtisztelő és gyönyörű fogadtatásban részesíti Debreczen közönsége. A vasutnál zászlókkal a kezükben Debreczen összes elemi iskoláinak növendékei fogják várni, kiknek sora között gyalog megy a szal-

lására K. Tóth Kálmán vendégszerető házába a költő és neje.

A református tanítótestület és az iskolák növendékei Pósa Lajos és nejét a 29-ki előadás alkalmából díszes emléktárgygyal lepik meg.

A második előadás után 30-án este az „Angol Királynő” éttermében a Pósa pár tiszteletére bankett lesz. Egy tárték ára 5 korona.

Az első próba. A szintársulat tagjai pénteken már teljes számban együtt lesznek és másnap szombat délelőt tartják meg az első főpróbát az „Aranyvirág”-ból.

Érdekes reprize. A színiévadnak egyik legerdekesebb reprize lesz Sullivan bájos operettjének a „Mikádó”-nak színre hozatala. Most, az orosz-japán háboru épen aktualissá teszi a „Mikádó” színrehozatalát s nemrég, mikor Berlinben és Bécsben is föllevenítették, lelkes tüntetéseket rendeztek a japánok mellett. A „Mikádó”-t a debreczeni színpadon legutoljára Tiszay igazgatása alatt játszották. Makó Lajos fényes és pazar kiállításal mutatja be a „Mikádó”-t és már azért is érdekesnek ígérkezik az előadás, mert mind a négy énekesnő Sugár, Rózsa Lili, Rományi és Hegyi Lili együttesen szerepelnek. Az érdekes reprize október hetedikén lesz.

TARKASÁGOK.

Aki most is fekszik.

Egy parasztleány állott ma a büntető járásbíró előtt valami korosmai dubajkodásért. A bíró és a leány között a következő párbeszéd folyt le:

- Hotti Kis András — mondta a bíró
— álljon ide! Volt-e már büntetve?
— Vótam.
— Miért?
— Verekedésért.
— Mennyit kapott?
— Három esztendőt.
— Nagy verekedés lehetett az!
— Nagy vót!
— Hát aztán kit vert meg?
— Engem megvert a Buga János, aztán meg én vertem meg üt.
— Nagyon megverhette, ha három esztendőt kapott érte.
— Elég nagyon.
— Meddig feküdt a Buga János?
— Most is fekszik.
— Hol?
— A temetőben.

A képzelőző beteg.

Egy közeli vidéki városban lakó öreg doktornak az a mániája, hogy belegek egyáltalában nincsenek, csak olyanok vannak — mondja — kik betegnek képzelik magukat. Egy napon fölkereste ezt az orvost egy asszony, s arra kérte, hogy sürgősen látogassa meg nagybeteg férjét.

— Nem, asszonyom — felelte határozottan az orvos — a férje nem beteg.

— De mégis...

— Mondom önnek, hogy nem beteg, csak annak hiszi magát. Ideges képzelet az egész. Menjen vissza hozzá és mondja meg neki, hogy ne képzelje magát betegnek.

A jó asszony kissé megnyugodva ment

Történetes

és egyéb kölcsönöket

a legelőnyösebb feltételek mellett

szerezni lehet

Hartstein Kálmán

Debrecen.

jelzőlog kölcsön irodája

Piac-utca 38 szám.

lábön álló s csak most csirázó magyar kertészetet képesek teljesen tönkretenni évtizedekre. Még mindig nem elég. A magyar lókvitel eddig vámentességben részesült, most körülbelül 25 korona vámot róttak erre is. Sőt még ez sem elég. Betiltották a bornak tengeri uton való szállítását és szárazföldi utra, vagyis vasútra szorították. A kormányparti sajtó még ezt is kedvező engedménynek meri feltüntetni, holott ezzel tisztán az osztrák nyert, miután a vasúti szállítás osztrák földön keresztül történik, tehát a forgalmi árakat ő fogja zsebre vágni.

Ennyit tudunk a „hangulatos“ félhivatalos jelentésből kihüvelyezni. Mondhatjuk, egyelőre ez is elég, egyelőre ez is gyönyörű kilátásokkal fog kecsegtetni. Jön még azonban januártól kezdve egy tíz évre szóló végleges szerződés is. Attól meg éppenséggel borsózik már a hátunk.

De tudjuk, hogy a parlament ellenzéke tudomására fogja hozni Tisza gróf urnak, hogy kisedet közgazdasági tevékenységét jó lesz szerényebb és sajátabb hatáskörében üzni, nem az ország pénzén, érdekein kísérletezve.

Kereskedők és iparosok érdekei.

A debreczeni kamara közleményei.

Kiviteli kereskedés Mexikóba.

— szeptember 27.

A Mexikóban működő osztrák-magyar kereskedelmi bizottság (Comité commercial Austro-hungaro) havonként megjelenő jelentését a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának meg szokta küldeni. Ezen jelentés heves ismertetését nyújtja az ottani kereskedelmi viszonyoknak és fontosabb tudósításoknak. E havi füzet Magyarországonk Mexikóba való kiviteli kereskedelmé e lehetőségével foglalkozik, és igen nyíltan arra a következtetésre jut, hogy ami üzleti léleménnyel és vállalkozó szíjjel élők kiviteli forgalmat lehetne elérni.

— sem képes öt arról meggyőzni, hogy s subjektív érzéseinek semmi komoly objektív alapja nincsen.

Az idegyöngye egyén ezen túlérzékenysége minden valan jut kifejezésre. Mindenben a Szótára a felsőfokok halmaz: csupa „vágtat“, „végtelen“, „rejtetes“, „irtózat“, „rejtetes“, „borzasztó“, „csodás“ stb. De nem csupán a fájdalmat érzi fokozott mértékben, hanem az élvezetek poharát is rejtésben isza, a gyönyört fokozottabban érzi, mint a normális idegzetű egyén. Jobban tud szeretni, odaadóbban és szenvedélytel, de gyűlölete is mélyebb. Nem haragtartó, mert érzelmei nem tartósak. Ideáljaiért, elveit életét bármikor kész kockáztatni, egy gyeuge pillanatában azonban két alkalmasan használt szó elég ahhoz, hogy meggyőződését legott szegre akassza.

A végletek embere, valósággal rezonátor a impresszióknak. Ha kellemes érzés éri testét vagy lelkét, fokozva adja azt vissza egész valója és hasonlóképpen a rossz benyomást is azonnal elárulja teljes lényé. Nem is való diplomatának a neuraszténia,

Mint kiaknázatlan terület fekszik ez is, mint annyi más, az ismeretlenség homályában a magyar kereskedő világ előtt. Pedig Mexikó kiváló fogyasztó képessége általánosan ismeretes tény, s biztos állítható, hogy kelő tőke felett rendelkező európai kereskedő a kezdet nehézségeinek legyőzése után és kiviteli cikkeinek értelmes kiválasztása mellett nagy sikereket arathat.

Bár mi tulzott szerénységgel minduntalan azzal állunk elő, hogy hazánk ipara még nagyon fiatal arra, hogy kivitelképes lehessen, nem szabad felednünk, hogy Mexikó ipara még éppen pályában fekszik s s ennelfogva előnyös piacot nyújt mindazon árucukkek számára, melyek a nyers termékek, félgáztmányok és a kezdetleges háziipar kategóriáját túlhaladják.

Virágzó és eredeti butor iparunk, szép reményekre jogosító porcellán és majolika iparunk, ma már izléssel előállított fényűzési és üveg áruink, a népszerű olcsó vásári áruk u. m. tarka keszkenők, olcsó játékszer, mézeskalácsos stb., azután a csodálatosképpen csak szűk körben ismeretes erdélyi, bánáti és szerbvidéki himzésneműek, a kalotaszegi varrottas, világhírű boraink, pálinkák stb. a bizottság jelentése szerint nagy kelendősségnek örvendenének, ha Mexikóba bevezettetnének.

Ezeket és hasonlókat mond jelentésében a „Mexikói Magyar-Osztrák kereskedelmi bizottság“, mely minden érdeklődőnek szívesen ad felvilágosítást ottani czégek hitelképessége felől és önválasztotta feladatának vél megfelelni, midőn tőle telhetőleg, talán bizony túlvatos honfitársainknak oly utat egyenget, amelyen, ha erélylyel és kitartással indulnak, — okvetlenül czélt érnek.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmét felhívja az alatti közleményekre.

Kenyér és zab szállítására irtki pályázatot a debreczeni 3-ik honv. gyalogetred részére az első kerületi honvéd parancsnokság. Pályázni október hó 19-ig lehet.

Viztorony építés munkálataira és viztortály készítésére irtki pályázatot a M. Á. V. igazgatósága, a Temevári felvételi épülethez. Tervek és költségvetés a M. Á. V. igazgatóságánál tekinthetők be. Határidő október hó 26.

Ungvári felvételi épület építési munkálataira a M. Á. V. igazgatósága pályázatot irtki. Tervek és költségvetés a M. Á. V. igazgatóságánál Budapesten tekinthetők be. Határidő október hó 11.

A rézgálic októberi árai. A körmezbányai pénzverő hivatal rézgálicz termelvényeit 50 kilogrammos hordókba szállítva,

sem oly pályára, ahol a belső érzelmeknek a legtöbbszór éppellenkezőjét kell kifejeznie az arcznak, ahol mosolyognia kell az embernek, amikor a szíve vérzik; mert az idegyöngye ember csak akaraterejének nagy megfeszítésével képes idegein uralkodni, ha erre egyáltalában képes, és ezen küzdelem az idegrendszer, tehát az egészség rovására folyik mindenkor. Mindent jobban érzi a neuraszténia, jobban élvezi a művészetet, a zenét, mivel érzékeny idegei a hang- és a színnek oly finom árnyalatait is percipiálni képesek, amioüket a normális idegzet észrevenni képtelen.

Ez az oka annak is, hogy a nagy zenészek és művészek idegesek. Rajongó a neuraszténia, minden szép, nemes és jó eszméért jobban lelkesül, mint a flegmatikus. Társadalmi és humanisztikus akcióknak lelkes harcosai ők, azonban impresszionisták, tehát nem állandók, hanem hajlékonyak, mint a nádszál, amelyet az enyhe szellő is meghajlítani képes, ide is, oda is...

100 kilogrammonként ez év október havára 55 koronába állapítottan meg.

Az aknaszlatinai főbánya hivatal pályázatot irtki zab, széna, szalma, olaj, faggyu, ólom, fa, szén és kötélárak szállítására. Pályázni lehet október hó 19-ig.

Széna és száma szállítás. A temesvári 7. hadtestparancsnoks g Debreczenben állomásozó ezredei részére széna és szalma szállítás irtki. A versenytárgyalás a nagyváradi élélmezési hivatalban lesz megtartva okt. hó 6-án d. e. 10 órakor. — Ajánlatok, melyek bánatpénzzel szerelendők fel, ezen időpontig nyujtandók be.

Komp vezér és komp sodrony szállítására hirdet versenytárgyalást a szegedi tüzletvezetőség. Pályázók ajánlataikat okt. 19-ig nyujthatják be. A bánatpénz 5%.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Prebiteri közgyűlés Az ev. ref. egyház presbitériuma tegnap délelőtt 10 órakor az egyháztanácssteremben közgyűlést tartott, melyen egyházi részről Kiss Áron püspök később Kiss Albert lelkész, világi részről pedig Kola János dr. elnökölt. — A gyűlés elején Harsányi Gusztáv ujonnan megválasztott egyházközségi bíró tette le hivatalos esküjét. Néhány jelentés és kérvény elintézése után tudomásul vették, hogy az igazgatótanács a felső leányiskolába ideiglenesen Rácz Erzsébet tanítónőt s rendes tanítónőt pedig Dóczy Irént alkalmazta. — Az iskolaszék néhány tanítói korpótlékokról és illetményekről szóló — jelentésének elintézése után az árvaügyi bizottság múlt évi jelentése került tárgyalás alá. Az egyháztanács teljes meglepedéssel vette tudomásul a bizottság múlt évi működését és azért köszönetet szavazott. A tanítók kérvényére tértek át. Ugyanis a tanítók az általános drágaságra való tekintettel drágasági pótlékokat kérnek. A gazdasági bizottság e kérvény ügyében úgy határozott, hogy javasolja az egyháztanácsnak, miszerint a nős tanítóknak drágasági pótlék czímen 200 koronát, a nőtelen tanítóknak és tanítónőknek pedig 100 koronát adjon. A presbitérium a gazdasági bizottság javaslatát magáévá tette. A harangozók is drágasági pótlékokat kérnek, mire nézve úgy határozott, hogy a kérvényt kiadják a gazdasági bizottságnak azzal, hogy a bizottság tegyen javaslatot a drágasági pótlék nagysága iránt. Néhány kérvény és iskolai ügyek elintézése után a közgyűlés déli egy óra után véget ért.

Érettségi vizsgálatok. A felső kereskedelmi iskolában szombaton folyt le a javító és pótérettségi szóbeli vizsgálat. A szóbeli vizsga elé 13 maturándus állott, kik közül egy diákot egy évre, kettőt pedig deczemberre vetettek vizsga alá. A többiek vizsgája elég jól sikerült.

A Magyar Irodalmi Önképző Társulat szombaton este fél 8 órakor tartotta a IV. számú teremben ez évben első rendes gyűlését. A gyűlést Kiss Pál elnök nyitotta meg. A megnyitó Kossuth Lajos főúti emlékbeszéd volt. Az elnök szép beszéde után Göbel Károly joghallgató szavaltá Emlekezés Kossuthról című költeményt. Majd Makai Kálmán tartott értekezést Tompa Mihály költészetéről. A gyűlést Kovács Lajos szavaltata zárta be.

Próbaoltás a színháznál.

Tűzoltók gyakorlata.

— szeptember 26.

Nem mindennapi látványban volt részük azoknak, kik tegnap délután a színháznál tartott tűzoltógyakorlatot megnéz-

ték. A robogó tűzoltókocsik, a kürtjelek, a gyors szerelés, a színházra bocsátott vizsugarak egész özöne, a tetőről legró tűzoltók olyan izgalomba hozták a nagyszámú nézőközönséget, hogy még egy nagyobb fajta tűz sem képes a maga borzalmas szépségével a közönség érdeklődését jobban fölkelteni, magára vonni.

A kitűnően sikerült tűzoltási gyakorlatról a következő tudósítás számol be:

Már jóval három óra előtt nagy tömeg lepte el a színház környékét. A közönség között láttuk a város és a rendőrség vezetőit, a színházi bizottság tagjait, társadalmunk sok előkelő tagját és nagyszámú katonatisztet.

Három órakor adták meg az Angol királynő szállodából a vészjelt a tűzörségnek, hogy a színház ég. Nem telt el a jeladás után teljes két perc, már robogtak elő óriási gyorsasággal a tűzoltókocsik. Az első őrseget Morvay Sótér alparancsnok vezette. Másfél perccel utána ott volt már a második őrseg is Darvas Béla szakasparancsnok vezetésével.

Kivonult a megjelent tűzoltói teljes tisztikaron kívül 70 tűzoltó hat szivattyúval, két tolólétrával, egy szerkocsival és három vizlajttal.

Alig hét perccel a tűzjelzés után, melyet a honvéd laktanyával is közöltek, megjelent a 3. honvédszázados kiképzett tűzoltóegysége közül 32 ember, egy őrmester vezetésével.

A szivattyukat villámgyorsasággal helyezték el a színház körül. Egy szivattyú megfelelő legénységgel a Komáromy-ház védelmére volt kirendelve. A szivattyukat összekapcsolták a színházi vízvezetékkel. A két tolólétrát a színház homlokzatának jobb és baloldalán állították fel, két csővezető a létrák legfelső fokára ment és Publig Ernő h. főparancsnok megadta a jelt:

— Viz indulj!

Működés alig vett igénybe néhány percet.

A jelre aztán megindult az oltás. Hatalmas sugarakban zuhogott a víz a színház bádogtetőjén. Öt óriási vizsugár fűrésztötte meg a színházat. Egy vizsugár pedig a Komáromy-ház tetőzetének szennyét takarította. Valamennyi gépnél a legnagyobb gyorsaság, pontosság és katonai tegelem volt észlelhető.

Mintegy 20 percznyi oltás után Publig beszüntette az oltást és a mentési munkálatok bemutatásához kezdtek. Az egyik tolólétrát a „Magirust“ ráhajtották a színház tetőjére és a létrán jöttek le a tetőn dolgozó tűzoltók.

Ez után a színház baloldalán, a tető párkányán egy fiatal tűzoltó jelent meg: Szűcs Béla. Odalenn kifeszítették a mentőponyvát s mindenki lélegzetét visszafojtva várta a Szűcs Béla ugrását.

Mikor a ponyva rendben volt, a bátor tűzoltó a színház tetőjéről, mintegy 25—30 méter magasságról a lehető legsebebben, legrövidebben a ponyvába ugrott.

A jelenlevő nagy közönség óriási

tetszeriaddal és tapaviharral jutalmazta a merész és bátor ugrást. A második emeleti páholyfolyosó ablakából Katona Gábor tűzoltó ugrott a mentőponyvába. Katona ugrása is szép és ügyes volt. Ez volt utolsó része a gyakorlatnak.

Ezután gyorsan felpakoltak a kocsikra és sorakozva lehajtottak a Kossuth-utcai templomig; ott megfordultak és a legnagyobb gyorsasággal száguldott végig a Kossuth-, Piac- és Csapó-utczákra a tűzoltó laktanyába, hol néhány hordó sör várta a kifáradt tűzoltókat.

E gyakorlatnak főcélja az volt, hogy a tűzoltóság meggyőződést szerezzen a színházi vízvezeték vizszolgatási képességéről és használati módjáról, valamint a szivattyúk hordképességéről is.

A tűzoltókat a tegnapi gyakorlat meggyőzte arról, hogy a színházi vízvezeték elég vizet szolgáltat és hogy a gépek jól működnek. Debreczen város közönsége pedig a tegnapi gyakorlaton látottak után meggyőződött arról, hogy ilyen tűzoltóság örködése mellett nyugodtan hajthatja álomra fejét.

SZÍNHÁZ.

Mesemondás a színházban. Pósa Lajos, a híres dalköltő és felesége e hó 29-én és 30-án délután mesemondást tartanak a színházban. A színlapokat most hordják szét és azon olvassuk a következő bájos hivatást a mesemondásra, melyet ez alkalomra K. Tóth Kálmán a költő pap írt.

Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek!

Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek,
Ide, ide lányok és legények,
Ide, ide fiatalok, öregek,
S kiváltság ti szófogadó gyerekek!

Pósa bácsi, Lidi néni meséje
Két magyar szív páros, édes zenéje,
„Júst hangu madárzó a szép dalba”
S így furulya kistretbe fogtaiva.

Magyar tud csak ölekezni magyarral,
Magyar szívben teremhet csak magyar dal,
De el is tud gyönyörködni fölötté
Délibabos magyar róna szülőtte!

Mese-mese, mesed ketté a beszédem:
Mesemondás lesz minálunk a héten!
Kis gyerekek, nagy gyerekek halljátok,
Jussotokat világért se hagyjátok!

Szíves szóval hirdessétek világba:
Jón a magyar mesemondás királya,
Hirdessétek gazdagnak és szegénynek,
Hogy e héten minden részen
Általános ünnep lesz:
Pósa bácsi, Lidi néni mesélnek!!

A jövedelem fele részben Dankó Pista szobrára, másik fele pedig a debreczeni siketnémák int zete javára szolgát. Jegyek mátol kezdve Oláh Károly r. biz. elnök hivatalos szobájában válthatók.

Pósa Lajos és neje szerda d. u. 3 óra 29 perczkor érkezik Debreczenbe Budapestről. A magyar költészet kiváló nagy emberét megtisztelő és gyönyörű fogadtatásban részesíti Debreczen közönsége. A vasútnál zászlókkal a kezükben Debreczen összes elemi iskoláinak növendékei fogják várni, kiknek sorfala között gyalog megy a szel-

lására K. Tóth Kálmán vendégszerető házába a költő és neje.

A református tanítótestület és az iskolák növendékei Pósa Lajos és nejét a 29-ki előadás alkalmából diszes emléktárgygyal lepik meg.

A második előadás után 30-án este az „Angol Királynő” éttermében a Pósa pár tiszteletére bankett lesz. Egy tárték ára 5 korona.

Az első próba. A szintársulat tagjai pénteken már teljes számban együtt lesznek és másnap szombat délelőtt tartják meg az első főpróbát az „Aranyvirág”-ból.

Érdekes reprize. A színiévnadnak egyik legérdekesebb reprize lesz Sullivan bájos operettjének a „Mikádó”-nak színre hozatala. Most, az orosz-japán háború épen aktuálisá teszi a „Mikádó” színrehozatalát s nemrég, mikor Berlinben és Bécsben is föllevenítették, lelkes tüntetéseket rendeztek a japánok mellett. A „Mikádó” a debreczeni színpadon legutoljára Tiszay igazgatása alatt játszották. Makó Lajos fényes és pazar kiállítással mutatja be a „Mikádó”-t és már ezért is érdekesnek ígérkezik az előadás, mert mind a négy énekesnő Sugár, Rózsa Lili, Rományi és Hegyi Lili együttesen szerepelnek. Az érdekes reprize október hetedikén lesz.

TARKASÁGOK.

Aki most is fekszik.

Egy parasztleány állott ma a büntető járásbíró előtt valami korcsmai duhajkodásért. A bíró és a leány között a következő párbeszéd folyt le:

— Hotti Kis András — mondta a bíró — álljon ide! Volt-e már büntetve?
— Vótam.
— Miért?
— Verekedésért.
— Mennyit kapott?
— Három esztendő.
— Nagy verekedés lehetett az!
— Nagy vót!
— Hát aztán kit vert meg?
— Engem megvert a Buga János, aztán meg én vertem meg ütöt.
— Nagyon megverhette, ha három esztendőt kapott érte.
— Elég nagyon.
— Meddig feküdt a Buga János?
— Most is fekszik.
— Hol?
— A temetőben.

A képzelőző beteg.

Egy közeli vidéki városban Jakó öreg doktornak az a mániája, hogy betegek egyáltalában nincsenek, csak olyanok vannak — mondja — kik betegnek képzelik magukat. Egy napon fölkereste ezt az orvost egy asszony, s arra kérte, hogy sürgősen látogassa meg nagybeteg férjét.

— Nem, asszonyom — felelte határozottan az orvos — a férje nem beteg.

— De mégis...

— Mondom önnek, hogy nem beteg, csak annak hiszi magát. Ideges képzelgés az egész. Menjen vissza hozzá és mondja meg neki, hogy ne képzelje magát betegnek.

A jó asszony kisé megnyugodva ment

Történetes és egyéb kölcsönöket Hartstein Kálmán Debrecen.

a legényesebb feltételek mellett

eszközökkel

jelzőlog kölcsön irodája

Piac-utca 38 szám.

viSSza az urához. Másnap azonban rémült arccal állított be az orvoshoz.

— No, asszony, mi van az urával?

— A férjem, doktor ur... ez rettenetes...

— Mi az? mi az?... mit képzelsz ismét az a szerencsétlen ember?

— Már meg azt képzeli magáról, hogy meghalt!

A zseniális számoló.

Egy debreczeni kis iskolásfiúról beszél az alábbi hunczutságot: Egy fűszereshez belép egy fiúcska s egy papirlapról olvassa ezt a megrendelést:

— Szükségem van 2 font cukorra, 40 krért a fontját. Mennyi az?

— 80 krajczár, — feleli a kereskedő.

— Továbbá 11 font rizsre, 6 krért fontját — 66 krajczár.

És így tovább megrendel a fiúcska 3 doboz olajos halat, 4 font teát, 5 csomag paradicsomot. Végül pedig így szól:

— Adjon kérem számlát az egészről.

A kereskedő kiállítja a számlát és átadja azt a fiúnak, kérdezvén, vajjon a pénzt elhozza-e magával vagy pedig elküldjenek érte a mamához?

A kis hunczut pedig a következőket mondta:

— A mamám nem is tud erről a vásárlásról. Hanem ez az én iskolai feladatam és meg akartam csináltatni valakivel!

Ezzel elszaladt és jót nevetett.

NAPI HIREK.

Tekintetes **Székely Imre** f. szerkesztő urnak

Helyben.

Tisztelt barátunk!

Megbízásod folytán felkerestük ifj. **Móricz Pál** f. szerkesztő urat és felvilágosítást kértünk arra nézve, hogy a Debreczeni Független Ujság 1904. szept. 24-én megjelent számában „Miért tiltották be a Debreczeni Független Ujság utcai árusítását” című cikk utolsó hat sorát te rád vonatkoztatta-e.

Ifj. **Móricz Pál** ur készséggel jelentette előttünk, hogy a legtovábbról sem volt és nincs is szándéka a jelzett sorokat read vonatkoztatni.

Debreczen, 1904. szept. 24.

Dr. Fejér Ferecz.

Dr. P. Ábrahám Dezső.

— **Uj pénzügyi palota Debreczenben.** A városi közigazgatási bizottság már régebben felírt a pénzügyminiszterhez, melyben felhívja figyelmét arra, hogy Debreczen városában ma már elodázhatatlan szükséges lenne egy új, nagyszabású pénzügyi palotára, mert a jelenlegi régi, rozoga épület szűk és az igényeknek semmi tekintetben sem felel meg. A pénzügyminiszter erre a felírtat megse mozdult, ehelyett a multkoriban értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy Debreczenben egy új vám-

ház építését határozta el. Tagadhatatlan, erre is nagy szükség van Debreczenben, a ker. és iparkamara is régen kéri az új vámház felépítését, de ma már égető szükség van új pénzügyi palotára is. A tanács is ezen a nézetten van és felhívja a közig. bizottságot, irjon fel ujjlag a miniszterhez, hogy építtessen új pénzügyi palotát Debreczenben és abban helyezték el az új vámházat is.

— **A Vadász Tarsulat gyűlése.** Ma délután öt órákor tartja a Vadász Tarsulat közgyűlését a városháza nagy tanács-termében.

— **A szüretrek Debreczenben.** Tegnap csaknem valamennyi debreczeni szőlőskertben gyűlést tartottak, melyen a szüretrek megkezdésének idejét állapították meg. A szüretelést a Homok, Sesta, Csige, Hatvan-utcai és Ujkertben október 13-án kezdik meg s utána néhány nappal a többi szőlőskertek is megkezdik a szüretelést. De bizony sok szőlőben akkorra már nem is lesz szőlő, mert az előszüretet már napokkal ezelőtt megkezdették.

— **A felekezeti iskolák ez évi segélye.** Az 1904-ik évi költségvetésbe a tanács a felekezeti iskolák folyó 1904. évi segélyezésére a tervbe vett segélyezés alapján, mely még nincs véglegesen megállapítva, a rendes iskolasegélynél 37,000 koronára rugó többletet vett fel. A miniszter most arról értesítette a városi tanácsot, hogy az 1904-ik évi költségvetésbe a felekezeti iskolák segélyezése czimén felvett többletet kivételesen jóváhagyja azzal a hozzáadással, hogy ebből kifolyólag jövőre nézve egyik felekezet sem támaszthat igényeket és a segélyezés végleges rendezésére, amelyre vonatkozó javaslat mielőbbi felterjesztését kéri a miniszter, — befolyással nem lesz. A tanács ma tartott ülésén a leiratot tudomásul vette és intézkedett, hogy a házi pénztár azoknak a felekezeteknek, melyekkel a szerződés a segélyezés rendezése ügyében már megkötött, a rájuk eső segélyösszeget fizesse ki.

— **A hus áruk.** Rendkívül érdekes döntést hozott most a kereskedelmi miniszter a husmérés szabályozására vonatkozólag, mely szenzációt fog kelteni az egész országban. Arról van szó, van-e joga a hatóságnak az esetre, ha a mészárosok mesterségesen drágítják a húst, hatóságilag szabályozni a hus árát? Egy esetből kifolyólag a kereskedelmi miniszter igenlő határozatot hozott és ezt a következőképpen okolta meg: Igy kellett határoznom, mert a marhahus-mérés szabad gyakorlatának korlátozására nézve az 1884. évi XVII. törvény 53. szakaszában felsorolt külön intézkedések nemesak együttesen, hanem egymástól függetlenül is elrendelhetők. Nincsen tehát nehézség az iránt, hogy olyan községekben, ahol a hus árát a szomszédos vidék viszonyaihoz képest mértéken túl fölcsigálták, a fogyasztó közönség érdekében a másodfoku iparhatóság az illető község képviselőtestületének kívánságára s az elsőfoku iparhatóság, valamint a kereskedelmi és iparkamara meghallgatásával az ipartörvény 53. szakaszának b) pontjában megjelölt intézkedést léptesse életbe és a hus árát időnkint hatóságilag szabályozza.

— **Temetés.** Nagy részvét mellett temették el szombaton özv. Balog Sándorné szül. Mihálovics Ilona urasszonyt. A temetésen Könyves Tóth Kálmán mondott meghatározó szép imát, mely után megboldogultat ideiglenesen a Kossuth-utcai temetőben hantolták el.

— **Köszönet.** Felejthetetlen jó édes anyánk elhunyt alkalmából a benső részvét számtalan jeleivel halmoztak el jóbarátaink és ismerőseink. Fogadják a nemselkü szívek a küldött vigasztalásért hálás köszönetünket. Debreczen, 1904. szeptember 26-dikán. Koczvári Kocz Ákos és neje

— **A közraktár gyűlése.** A debreczeni termény- és áruraktár tegnap délelőtt tartotta Simonffy Imre enöklete alatt tizenhetedik évi rendes közgyűlését. A mult évi július 1-től ez évi június 30-ig összesen beraktározott a közraktár 1945-13 métermázsa árut, melynek eredményeként az igazgatóság 39,298 koronát és 73 fillért adott át a közgyűlésnek, mint a mult évi tiszta hasznót. Elhatározta a közgyűlés, hogy ez évi osztalék gyanánt 20 koronát ad a részvényeseknek részvényenként. Az osztalék kifizetésével október 1-től kezdődőleg a debreczeni első takarékpénztárt és az ipar és kereskedelmi bankot bizták meg. Az igazgatóság — a közraktár nagy forgalmára való tekintettel — javasolja, hogy a közgyűlés 30-40 ezer métermázsa áru befogadására képes raktárépületet építtessen. A közgyűlés megbízást adott az igazgatóságnak arra, hogy a szükséghez képest saját belátása szerint építtessen. Végül három évre igazgatósági tagokul Szabó Kálmánt és dr. Balkányi Miklóst választották meg.

— **Nagy verekedés a Kis Bikában.** A József kir. herceg-utczán levő Kis Bika néven ismert vendéglőben tegnap nagy verekedés volt. Mintegy 40 ember két pártba oszolva támadta meg egymást törve, zuzva, ütve mindent és mindenkit. A vendéglős rendőrrét küldött. Csakhamar elő is jött két rendőr, kiknek felszólítása eredménytelen maradt, sőt három ember: Katar József, Vajó István és Karaknai István a rendőroket is megtámadták. Ekkor ismét két rendőr jött, mit látva a verekedők, elhagyták a vendéglőt s csak a három legduhajabb maradt ott. Ezek ismét belekötöttek a rendőrökbe, alaposan legyalázva sanyaru kenyerkeresetüket. A dolog vége az lett, hogy be kellett kísérni a három békétlenkedőt. Az utczán azonban ismét kitört a harez; Karaknai meg is szökött, Vajót pedig meg kellett kötni. A verekedők ellen megindították az eljárást.

— **Elhunyt ifju Pávay Gyula** polgáir biztost súlyos gyász érte. Szombaton éjjel hunyt el György nevű 22 éves fia. A fiatal ember az államvasutnál volt hivatalnok s már hetekkel ezelőtt tüdőbajba esett. A halálózásról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Pávay Vajna Gyula és neje Dudits Róza; gyermekei Ilona, Gábor, László és Boriska nevében, bánatos szívvel jelentjük a felejthetetlen jó fiu és festvér Pávay Vajna György élete 22-ik évében, folyó évi szept. hó 24-ikén éjjel, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 26-án, délután 3 órákor fognak, az ev. ref. egyház szertarása szerint, Bundi-utca 4-ik számú háznál tartandó rövid ima után, a Hatvan-utcai sirkertben örök nyugalomra tétetni Debreczen, 1904. szeptember 25-én.

— **Önkéntesekből álló század Debreczenben.** Megirtuk szombati számunkban, hogy Debreczenben ez idén két önkéntes iskola is lesz, mert aránytalanul sok önkéntest vettek be a legutóbbi sorozások alkalmával. Ma pedig azt a hirt vesszük, hogy ugyancsak e nagy létszámra való tekintettel Debreczenben ez idén külön önkéntesszázadot állítanak fel, melyet az ezredbe nem

osztanak be, hanem egészen külön képeznek ki. Tisztán önkéntesekből álló század tudvalevőleg csak a fővárosban van. Katonai tekintetből is felette fontos ennek a századnak a felállítására. Egészen izolált, különálló kiképzés mellett az önkéntesek sokkal könnyebben és sokkal alaposabban tanulhatnak. A budapesti önkéntes századból például csaknem kivétel nélkül mindenkit 1—2 év alatt kineveznek hadnaggyá, mert az önkéntesek katonai képzettsége hasonlíthatatlanul felülhaladja a vidékiekét.

— **Országos tornaverseny.** Tekintve, hogy az október hó 2-án megtartandó országos tornaverseny alkalmával a sportterren csak korlátozott számban, összesen csak 17 páholy és 136 tribün ülőhely áll a t. közönség rendelkezésére, az egyesület elnöksége tisztelettel felkéri mindazokat, akik páholy vagy tribün ülőhelyre igényt tartanak, az ezekre szóló jegyeket Borsos czég üzletében (Városháza) előre megváltani. Egy páholy ára 4 személyre 10 korona. Egy tribün ülőhely ára 2 korona. Mindazon t. egyleti tagok, akik az 1903. évi tagdíjjal hátralékban nincsenek, felkértenek a névre szóló „Belépti-jegy a Sporttérre” még a verseny előtt Borsos czég üzletében átvenni, mert csakis ezen jegy birtokában tarthatnak igényt szabad bemenetre és a tagok részére fenntartott ülőhelyre.

— **Az ujévi ajándék ellen.** Érdekes határozatot hoztak tegnap a fűszerkereskedők. A kereskedő társulat dísztermében tartott értekezleten Kontsek Géza indítványára kimondották, hogy ezután a vendékeknek ujévi ajándékot nem adnak, hanem az e célra szánt összeget egybe gyűjtik és jótékony célra adják. Kontsek Géza, Máyer Jenő és Csanak József kereskedők már ott a gyűlésen nagyobb összeget ajánlottak fel e célra. Elhatározták továbbá, hogy már most megbiznak egy kereskedőt, ki összegyűjtse az ujévi ajándék megváltására szánt összeget, melyet 1905. év elején szétosztanak a szegények között.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Erdős Eszter ev. ref. 4 hónapos, Kovács András ev. ref. 16 napos, Vígvári Irén ev. ref. 12 hónapos, Fekete Lajosné Halász Juliánna ev. ref. 37 éves, Pávai Vajna György ev. ref. 21 éves, Suba Sándor ev. ref. 22 hónapos, Szilágyi Jánosné Káplár Rozália gör. kath. 28 éves, öz. Mile Andrásné Dudás Juliánna, ev. ref. 70 éves, Molnár Juliánna gör. kath. 60 éves, Vraga Lajos gör. kath. 12 hónapos, Korosolai György róm. kath. 17 hónapos.

— **A katonaszabadító.** A nagyváradi 4. honvédszázad egyik őrmestere ellen szigorú vizsgálatot indított a hadbíróóság. Az őrmester nagy bűnbe ártotta magát; katonát akart szabadítani, de rajtavesztett. Nemrégiben, a tartalékosok bevonulása idején egy vidéki atyafi jelentkezett az őrmesternél, s asiránt tapogatózott, hogy milyen módon menekülhetne meg az ideai fegyvergyakorlattól. Odahaza nagy dolgok várnak rája, beteg is van a családban, minden percz drága, amit távol kell töltenie az otthonától. Az őrmester úgy okoskodott, hogy ezt az ügyet, ha a tartalékos olyan drágán becsüli az idejét, úgyesen le is lehet számítani. Azt az ajánlatot tette tehát, hogy megszabadítja a keserves napok szenvedéseitől. Meg is szabta az árát: 200 koronáért a dolgot elintézheti. A tartalékos örömmel csapott föl s át is adott nyomban 60 korona előleget. Az őrmester azonban nem igazithatta el az ügyet úgy, ahogy ő gondolta s a legénynek be kellett vonulnia. A szegény ember csak beletörődött volna már a sorsába, de az őrmester hallani sem akart róla, hogy az előleget visszaadja. Ezért azután a tartalékos följelentette az altisztet, aki ellen megindult a vizsgálat s már a hadbíró is kihallgatta. A tartalékosot pedig vizsgálati fogságba helyezték.

— **Kávéház megnyitás.** Erős Jakab, a „Magyar Király” kávéház derék tulajdonosa ujonnan rendezte be a Piacz- és Miklós-utca sarkán lévő kávéházát. A hetek óta tartó nagy restarálás befejezéséhez közeledik és már holnapután szerdán, Rácz Károly teljes zenekarával ünnepélyesen megnyitják a pazar fényvel, ujonnan felszerelt és a kívánalmaknak minden kelékével és kényelmével berendezett jóhírű Magyar Király kávéházat. Erős Jakab nagy áldozatkészségeért megérdemli a közönség pártfogását és támogatását.

— **Jogászok vivő köre.** E hó 22-én megalakult Debreczenben a jogász vivő-kör. Az ifjuság körében eddig nem tapasztalt lelkesedéssel karolták fel ezt az ügyet és oly számosan jelentkeztek a vivás tanulására, hogy a 22-én tartott közgyűlés az egyletté alakulást is elhatározta s amint Budapesten és Kolozsváron már létezik: miniszterileg jóváhagyott, — alapszabályokon nyugvó egyesületté szándékozik alakulni. E célból egyelőre kiküldött egy ötös bizottságot az alapszabályok megszerkesztésére, hogy az miniszteri jóváhagyás végett minél előbb felterjeszhető legyen. A közgyűlés egyhangulag elfogadta, hogy mestereül Sz. Benedek Sándor helybeli vivő-mestert választják, ki már évek óta tanította az ifjuságnak a vivás iránt lelkesedő csoportját.

— **Késelő gyermek.** Nagy János iskolás gyermek tegnap összeveszett egy pajtásával. A két nebuló csakhamar egymásnak esett; verekedés közben Nagy János kést rántott s azzal úgy megszurkálta a másik gyermeket, hogy azt elborította a vér. A megszurkált gyermeket a kórházba vitték.

— **Csendélet Ujjfaluban.** Berettyó-Ujjfaluban a személyes közbiztonság jó idő óta nem valami erős lábon áll. A télen és tavaszon egymást érték az utcai verekedések, melyeknek egyike halállal is végződött. — A duhaj legénykedés annyira ment, hogy most már az uri embereknek is veszedelmes dolog naplemente után járni. Dubovszky Adolf adóhivatali tárnokot — mint nekünk írják, — tegnap este 8 óra tájban, midőn nejevel sétálgatott, a hivatal előtt megtámadta két legény és a földre rántva ruháit összeszaggatta. A merénylőket Daróczy József és Török Imre személyében letartóztatták.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

— Saját tudósítónktól. —

A király és Mattasich.

Budapest, szept. 26. Bécsből jelentik, hogy az udvari körökből kiszivárgott hírek szerint a király elrendelte, hogy Mattasich Géza ügyét revidiálják.

Lujza hercegnő Bodrog-Olasziban.

Budapest, szept. 26. Bécsből jelentik, hogy Lujza hercegnő ügye most már bizonyos, hogy békés elintézés nyer. Eddigi megállapodások szerint Lujza hercegnő Bodrog-Olasziban, Ló-

nyai grófnő, Stefánia kir. hercegnő birtokán fog lakni.

Arról szó sem lehet, hogy Lujza hercegnő férjhez menjen Mattasichhoz. Bodrog-Olasziban nyugalomban élhet és évenként annyi apanást kap, amennyiből rangjához méltóan megélhet. Bodrog-Olasziban már készülődnek is a Lujza hercegnő fogadására és nagy pompával, rangjához méltóan akarják fogadni.

A szász király állapota.

Budapest, szept. 26. Dredeből jelelik, hogy a szász király az éjjelt nyugodtan töltötte. Az a hír, hogy a király állapota veszélyes, valótlan.

Kossuth arcképének leleplezése Szatmáron.

Szatmár, szept. 26. Kossuth Lajos arcképét ma délelőtt leplezték le az e végből megtartott diszközgyűlésen, amelyen Kristóffy József főispán elnökölt. A leleplezésen a törvényhatóság nevében Kelemen Samu ügyvéd tartott nagyszabású gyönyörű beszédet, majd Kossuth Ferenczet megválasztották Szatmár város díszpolgárának. Az ünnepélyen jelen volt Kossuth Ferencz és mintegy 20 képviselőtársa.

Orosz-japán háború.

Kölnből táviratozzák, hogy annak a számos nyilatkozatnak, melyek a békére vonatkozólag tettek, idáig nincsen semmi jelentősége, mert a japánok mindaddig nem is gondolnak a békére, míg nevezetesebb eredményt nem érnek.

Tokióból jelentik, hogy itteni mértékadó körökben biztosra veszik, hogy a japánok 6 erősséget elfoglaltak a belső védelmi vonalban. Port-Arthur bevételének reménye mindinkább növekedik.

Lemondó főispán.

Szabadka, szept. 26. Schmausz Endre Szabadka város főispánja beadta állásáról való lemondását.

Havazás.

Szatmár, szept. 26. Avasujváros vidékét e hó 23. óta hólepel borítja.

A könyvkötők sztrájkja.

Budapest, szept. 26. A könyvkötő mesterek tegnap ülést tartottak, melyen elfogadták a 9 órai munkaidőt. Az ünnepnapokat és május elsejét is szünnapnak tették. A megválasztott 12 tagú bizottság a munkások kiküldöttjeivel tárgyal a további teendők felől.

Eskütételei.

Bécs, szept. 26. Ma délelőtt tette le gróf Gaudernock a titkos tanácsosi esküt.

Budapesti árutőzsde.

— szept. 26.

Készáru %₁₀-zel olcsóbb.

Buza őszre	10 19
Buza tavaszra	10 56
Rozs őszre	7 45—7 46
Rozs tavaszra	7 91—7 92
Tengeri őszre	7 24—7 25
Arpa	6 77—6 79
Zab	7 17—7 18

VEGYES HIREK.

* **Öngyilkos asszony.** Kozma Máténé Bujdosó Zsófia Szoboszlón a tanyáról édes styja lakására hazajövetén, revolverrel magát megöltte, a feletti elkeseredésében, hogy férje állítólag azon nap reggel megverte volna.

— **Munkásgyűlés.** Tegnap délután a Korona vendéglő termében a M. A. V. gépjavító műhelyének munkásai gyűlést tartottak. Ezt a gyűlést a munkások előre nem jelentették be a polgármesternek, de a rendőrség, amint a gyűlésről tudomást szerzett, kiküldötte képviselőit a gyűlésre. A gyűlés rendben folyt ugyan le, de azért a gyűlésvezetők ellen megindították az eljárást, mert a gyűlés megtartását törvényszabta módon be nem jelentették.

Debreczen város helypénzszabályzata.

— szeptember 26.

Debreczen város tanácsa elkészült a helypénzszabályzattal. A helypénzszabályzatot az októberi közgyűlésen tárgyalják, de addig szükségesnek tartjuk azzal az érdekelteket megismertetni.

Íme a szabályzat:

(Javaslat.)

A vásárhelypénz fizetése alól mentesség semmi körülmények közt nem engedélyezhető.

A városba elárúsítás végett a sorompón elhozott cikkek után a vásárhelypénz a vámorompónál fizetendő.

Minden egyéb áruk után, a vásárhelypénz, az árusítás helyén, avagy járva árusított cikkek után a város területén bárhol szedhető.

A vásárhelypénz az elfoglalt terület után, amennyiben az több napon át elfoglalt tartatnék, naponként fizetendő — s így a vásárhelypénz a városba való behozatalánál az áru után egy napra már megfizetett volna, ugyanazon áru után a további napokon az árusításnál helypénz szedendő.

Ha valaki egy helyen többféle árucikket árul, az összes árukat egybevéve a vásárhelypénz azon tétel szerint fizetendő, mely az egyes cikkek közül a legmagasabb díjtétel alá esik.

Ha azonban olyan különféle áruk rakatnak ki, melyek után a díj darabszámba fizetendő, ezek után a díj darabszámba szedendő.

Vásárhelypénzt fizetni úgy a helybeli, mint vidéki tartozik, azon különbséggel azonban, hogy az állandó helybeli lakos kecské, dőz, iparosok és egyéb árusok az árusítás szerinti díjak felét fizetik.

Azok, kik árusítással üzletszerűen foglalkoznak, az egész díjat fizetni kötelesek.

Azon árus, aki egy négyszög méternél nagyobb területet foglal el, egy egész négyszög méternek megfelelő helypénzt tartozik fizetni. Azon esetben, ha az egész négyszög méteren felül még további terület is foglaltatik el: az fél négyszög méteren alóli nagyrészt számításba nem jön, de a fél négyszög méternyi, vagy ennél nagyobb nagyrészt is egészenk vétetik.

Díj szabás.

I. osztály.

Idé tartoznak a kereskedelmi, ipari és műipari cikkek, melyek élelemre szolgálnak, továbbá a belépő díj mellett megtekintendő látványosságok és mutatványok: panorámák, nováda, erőművészet stb.

A) Az ezen osztályba tartozó áruk minőségükhöz képest az elfoglalt terület méterénél négyszög métere után naponként az alábbi díjtétel alá esnek:

a) Borod, gyári vászon, gyermekjáték,

kelme-kendő, kékfestő, kép, könyvkötő és papír, majolika, porcellán, norinbergi és gyolcsárak; házi vászon, ékszer, órák, lát-szerész, tajték- és vésnői-árak; üveg, kőedény, vas- és réz (sárga és vörös) áruk után 32 kor.

b) Kikészített bőr és esztergályos munkák, továbbá gyertya, szappan, kalap (posztó és szalma) áruk, nemkülönböztetve nyerges és szíjgyártó-árak; mindenféle szabó, szűcs, takács, szövött és vatta-árak; szelelő rosták és más gazdasági eszközök és butorok után 20 fillér.

c) Asztalos, bádogos, cipész, eszmadia, gombkötő, kerék, kocsi, szekér és kerégyártó munkák, kötélverő, faville, faedény, fagereblék, cserépedény, kapa, kapanyelek, talicskák, szekér oldalak, fonott ülések, kosarak és kasok, len, kender és gyékények, valamint mindennemű az a), b), c) pontok alatt meg nem nevezett áruk után 12 fillér.

d) A nyersbőr, gyapju és toll után a vásárhelypénz darab, illetve tartálysámra naponként fizetendő. És pedig:

1. Ló- és mindennemű szarvasmarhabőr darabja után 8 fillér.

2. Csikó-, borjú-, juh- és kecske bőr darabja után 4 fillér.

3. Vad- és házi nyul, valamint hasibőr darabja után 2 fillér.

4. Gyapju és toll után tartályonként 20 fillér.

II. osztály.

Idé tartoznak az összes élelmi cikkek és nyers termények.

a) Ha tartályban (kosárban, zsák, láda, bádogedény stb.) árusítatnak:

1. Mindennemű mezőgazdasági apró mag termény, nemkülönböztetve vetni való takarmánymagvak, továbbá hüvelyes vetemények és burgonya, dinnye, káposzta, hagyma, tok, saláta és minden egyéb külön meg nem nevezett konyhakertészeti növények tartályonként 4 fillér.

2. Mindenféle friss és aszalt gyümölcs, örölt paprika tartályonként 10 fillér.

3. Tej, tejfél, turó, vaj, gomolya, tojás és méz kisebb tartályonként 0,04 fillér. Nagyobb tartályonként 20 fillér.

4. Hal, csik, rák után kisebb tartályonként 10 fillér. Nagyobb tartályonként 40 fillér.

5. Azon élelmiszer- és báromfi-árak, kik a piac téren az nap helyet nem foglaltak (s ennélfogva helypénzt ott nem fizettek) csupán hazalnak, személyenként 50 fillér.

Megjegyeztetik, hogy az a) pont 1-6 tetele alatti áruknál „kisebb tartály” alatt — legyen az kosár, zsák, hordó, dézsa vagy bádogedény — 20 literen aluli, nagyobb tartály alatt pedig ennél nagyobb tartalmu érendő.

b) Ha ezen díjosztályba tartozó termények és élelmiszerek fogatokon, tartályok nélkül hozatnak be, illetve árusítatnak, fogatonként és naponként:

1. Tuzifa 30 fillér.

2. Gyümölcs és cser után 1 korona.

3. Mindennemű széna, szalma, luczerna, lóhere, tengeri haj és kóró, szálas gyékény és nád, valamint takarmányrépa után 30 fillér.

4. Egyéb termények és élelmiszerek után 60 fillér.

Ezen osztályba tartozó termények és más áruk után az egy szekérre megállapított ezen helypénznek egy talyiga után csak fele fizetendő.

c) Ha ezen osztályba tartozó áruk tartály nélkül, a tér elfoglalásával árusítatnak, — vagyis lerakotnak — ez esetben az elfoglalt tér minden \square métere után, minőségre való tekintet nélkül, fizetendő:

1. A földön való árulásnál 0,08 fillér.

2. Állványon vagy asztalon való árusításnál 10 fillér.

3. Nyílt sátor alatt való árulásnál 12 fillér.

4. Zárható sátorban való árulásnál 20 fillér.

A fogatok után, ha azok a szállítmány lerakása után nem maradnak a vásártéren, külön helypénz nem szedhető.

Ha azonban a piac-, illetve vásártéren maradnának, a szekérért 30 fillér, a talyigáért 20 fillér, ha pedig a szekér vagy talyigába állat van befogva, ezen díjak felével még több fizetendő.

A gróf Degenfeld téren és Simonffy-utezai piacon levő vásátrák a 84/4538. és 83/4537. 1902. sz. közgyűlési határozatokban megjelölt díjért adhatók ki; ha azonban egy egész hónapi használatra ki nem vétetnének, a c) 4. pont alatt megjelölt díjért napi használatra is kiadatnak.

III. osztály.

Idé tartoznak az apró jószág és vadak, melyek után a vásárhelypénz darab számba fizetendő:

1. Szarvas, őz, vaddisznó után 2 kor.

2. Bány, peeseny-malac, hizott lúd, pulyka, nyul, fázán után 20 fillér.

3. Vadlúd, vadkacsa, fogoly, szalonka, fűrj és egyéb szárnyas vad után 10 fillér.

4. Sovány úd, kacsa, kakas, kappan, tyúk és csirke után 4 fillér.

5. Egy kotló alja csirke kotlóstól 20 fillér.

IV-ik osztály.

Állatvásártéri díjak,

melyek a vásárterekre akár befogva, akár szabadon hajtott, kocsi mellé kötött, vagy vezetett állatok után és pedig: vidékiek által a vámsorompónál, helybeliek által pedig a vásártér bejáratánál a behajtást megelőzőleg fizetendőek:

1. Egy darab egy éven felüli lóért az első osztályban 1 kor.

2. Egy darab egy éven aluli lóért ugyan ezen osztályban 60 fillér.

3. Az első osztályban egy 4 kerekű járműért 1 kor.

Egy 2 kerekű járműért 50 fillér.

4. Egy darab egy éven felüli lóért, valamint minden 4 kerekű járműért a második osztályban 40 fillér.

5. Egy darab egy éven aluli lóért és minden 2 kerekű járműért a második osztályban 20 fillér.

6. Egy darab egy évesnél idősebb mindennemű szarvasmarha után 40 fillér.

7. Egy darab egy éven aluli mindennemű szarvasmarha után 20 fillér.

8. Egy darab egy évesnél idősebb öszvér, szamar, valamint hizott sertésért 10 fillér.

9. Egy darab egy éven aluli öszvér, szamar, fél évesnél idősebb sovány tenyészsértés, ugyszintén juh, kecske, birka, kos, ürü, bárány és kecske gödölye és malacért 6 fillér.

Súly- és űrmértékek használata:

1. Egytől ötven kilogramm súlyig való mérésért 8 fillér.

2. Egytől száz kilogramm súlyig való mérésért 16 fillér.

A további sújért métermázsánként 6 fillér.

3. Mezőgazdasági magtermények mérésért métermázsánként 4 fillér.

A terményvásártéren felállított hidmérleg használatánál:

4. Egy terhelt jármű mérésért minden métermázsá suly után 2 fillér.

5. Egy üres szekér visszaméréséért göngy (tára) sulyokkal 10 fillér.

6. Egy üres talyiga visszaméréséért göngy (tára) sulyokkal 6 fillér.

Űrmértékek kölesönhasználatára:

7. Egy 5, 10, vagy 50 literes mérőnek egy napi vagy kevesebb ideig tartott használatáért darabonként 40 fillér.

A kölesönvevő az űrmérték bekerülési árának megfelelő övadékot a kölesönvételekor letenni köteles.

Legelőtési bér:

1. Egy darab egy éven felüli ió, öszvár, számár és mindannemű szarvasmarháért minden 14 órára 20 fillér.
2. Kisebb fajta állatoktól, mint juh, kecske, sertés darabonként minden 24 órára 6 fillér.

INGATLANOK FORGALMA.

Tóth István veszi a debreczeni 8405 sztkvben foglalt 2 hold 100 négyszögöl ondódi földet Szóvetes István és neje Labonez Sarától 1500 kor.

Drahos János és neje Gyetvai Marczela veszik a debreczeni 7469 sztkvben foglalt 300 négyszögöl ujosztású földet Emerich Arnoldtól 760 kor.

Farkas Ferenczné Szücs Eszter veszi a debreczeni 153. sztkvben foglalt Kigyó-utca 34. sz. házat Gönczi Endrétől 8000 korona.

Smiak István és neje Simon Erzsébet veszik a debreczeni 8355 sztkvben foglalt 7 hold 1048 négyszögöl ujosztású földet Smiak János és neje Józsa Eszteről 2000 korona.

Gyuz János és neje Hegedüs Mária veszik a debreczeni 3162. sz. tkvben foglalt 210 négyszögöl homok-erti szőlőt Juhász Imre és neje Tomori Juliánától 2400 kor.

Szabó Gábor és neje Lámfalusi Sarócznik a debreczeni 2899. sz. tkvben foglalt 1330 négyszögöl tégláskerti szőlőt Németi Józseftől 1900 kor.

Posta János és neje Bak Erzsébet és Dobi András és neje Bak Rebeka veszik a pusztai nagyhegyesi 69. sz. tkvben foglalt 3 hold tanyaföldet Erdei Gábor és neje Dobi Zsuzsánától 2400 kor.

Csige Sándor veszi a pusztai nagyhegyesi 116. sz. tkvben foglalt 2 hold 508 négyszögöl tanya földet Leiter Ferencz és neje Buglyó Gertrudtól 1200 kor.

Koncsok Géza veszi a debreczeni 7111. sz. tkvben foglalt Teleki utca 59. sz. házat Bihari József és neje Zivolenzski Vilmától 14,000 kor.

Schneider Mihály és neje Etlinger Lamprecht Lujza veszik a debreczeni 9064. sz. tkvben foglalt 8 hold új osztású földet Geréby Pál és társaitól 14,250 korona 64 fillérért.

Szabó János és neje Bordás Zsuzsánna veszik a debreczeni 7945. és 8262. sz. tkvben foglalt 4 hold 953 négyszögöl ondódi földet Tányér Fülöp és neje Bordás Katalintól 3400 kor.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tüzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

37

XI.

Egy igénytelen kis ház Bayswaternek egy csendes részében, semmivel, ami a finomsághoz és azon eleganciához szokott szemek kielégithetné, mit a vagyon és a jó ízlés adhat, semmivel, ami rutságát a csendességén és elkülönözöttségén kívül ajánlatossá tege — ilyen volt az a hely, hol az előkelő társaság dédelgetett kedvence és egykor Castleton büszke ura lakott, kit jelenlegi állásába, részben a rossz nevelés hatásai, részben saját szenvedélyes természete és részben egy nem szerető feleség hajthatatlan büszkesége hozott. De a barátságtalan külsejű házbent kényelmes volt, sőt elegáns is.

Beesteledett, de azon este nem játszott Edit és így a család mind együtt volt és az estét Euston Agnes is velük töltötte, aki jölétükben a De l'Orme asszony fiatalabbik leányának a guvernantja volt és balsorsukban még jobban ragaszkodott hozzájuk és Madame de Sforzának barátja volt. A kis Mili az Ágnes ölébe ült és Alan mellette volt, míg Helen a kis öcsésével, Morvillal volt elfoglalva.

Az ablak közelében egy irományokkal borított asztal állott, egy kényelmes, nagy karosszékben hátradőlve, a még mindig elcsigázott és betegnek látszó De l'Orme Guy volt. A pennája, melyet fáradt keze nem tudott hosszasan használni, az Edit kérésére a felesége ujjai között volt, aki mellette ült és a diktálást írta. Edit is megváltozott, még pedig előnyösen, mert ámbár a finom vonású szép arczon a gond és az aggodalom látszott, de a régi kifejezés, mely oly kemény és büszke volt, elűnt arról és habár a homlok és az ajka még mindig büszke volt, azok nem voltak többé oly hidegek és parancsolók és kellemes volt azt a szelid engedékenységet és tiszteletet látni, melylyel a hibáját megbánó asszony a férj-t hallgatta, midőn az beszélt.

— Végre bevégeztük, mondta Guy. Edit, tedd le a pennát, — te fáradtnak látszol. Nézd, — halkan beszélt hozzá, — figyeltél azokra a fiatalokra? s tekintetét a fia és Ágnes felé irányozta. Edit, hát mit gondolsz?

Az Edit balkeze azon kéziratot nyugodott, melylyel el volt foglalva és édes mosolylyal a saját jegygyűrűjére mutatott, de az a mosoly édessége daczára szomorú volt, mert a saját első szerencsétlen szerelmére gondolt és elhamarkodott házasságára. A férje szemei az ő arczát vizgálták és arról leolvasták a gondolatait.

— Ha, mondta, — ha Alan a saját fiad volna.

— Ő az én fiam — szakította félbe a felesége gyöngéden.

De l'Orme mosolygott és folytatta:

— Miután ő a fiad, te az ő anyja, közibük állanál-e?

— Nem, ha Ágnes szereti Alant, válaszolja Edit gyors, majdnem szenvedélyes erélylyel.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 8 fillér.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hattyú gyógyszerár által. Majna Frankfurt.

HASZNÁLT vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelősség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók, Rámer Sándor nagytrafik udvar, Piacz-utca 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók.

VARGA-UTCZA 24. számú háznál jó házi-kozost, jutányos áron kapható, kihordásra is.

LANCASTER, Lefauchaux, fleobert es revolver-töltények, olomsörét.

Szüretelő eszközök:

Fleischer-féle borsajtók, szőlőüzök, puttonok, bornyomózsákok, ÖNTÖTT KÁLYHÁK, konyhák, lemez-tüzhelyek és főzőedények raktára

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piacz-utca 23.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba

Kossuth-utca 5. sz.

füzletünk emeleti helyiségeibe helyeztük által.

A még raktáron levő

szőnyeg, függöny, butorszövet, ág- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Luczernamag

őszi vetésre

előnyös áron kapható

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedésében, Hatvan-u. 9.

1 liter

Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitünő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg botét 4 krajczár.

Hirlapelárusítók
felvételnek
a „Debreczen” elárusítására
városi nyomdában,
városház, keresztépület.

Gyémánt petroleum
tisztán égő, szag nélküli
soha nem füstöl
1 liter 16 krajczár.
Deutsch Albert és Fia
fűszerkereskedésben, Haivan-utca 9.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utóda
uri és női-divat
cipőraktár cégnél
Piacz-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által
ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden
fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisza-palota).

KOCH TESTVÉREK

DEBRECZEN,
PIACZ-UTCZA 51.
= CSANAK-HÁZ. =

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és
gyermekruha áruházának debreczeni fióküzlete

==== 1904 szeptember 29-én =====

csütörtökön

megnyílik.

Az első nap bevételeinek tiszta jövevelmét a
Debreczen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsi
javára adományozzuk.